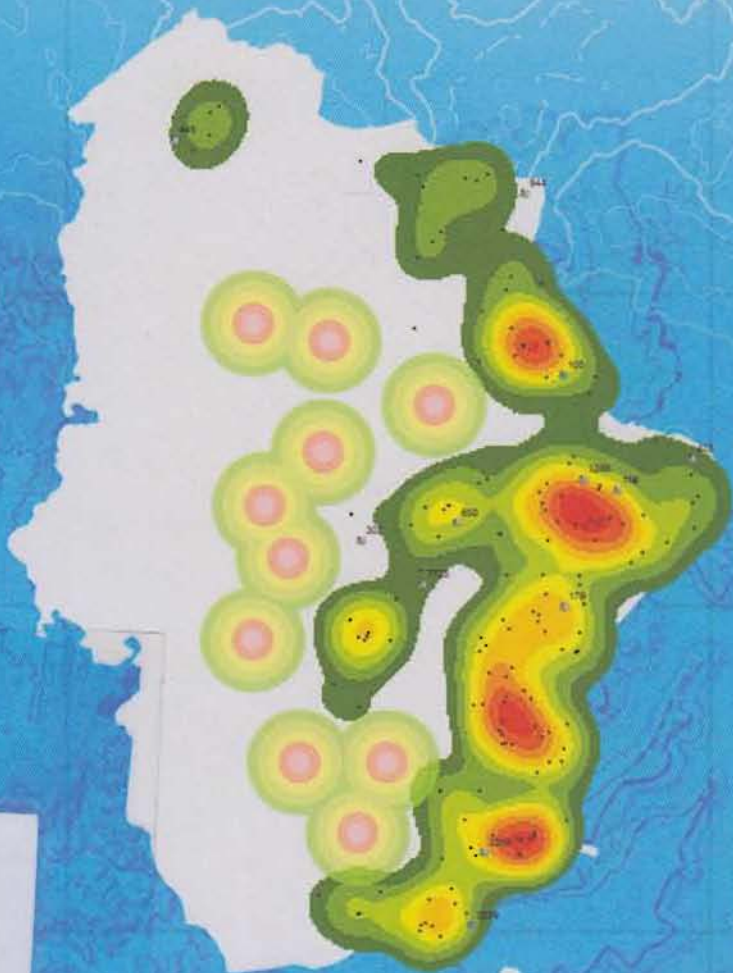

SISTEM MAKLUMAT GEOGRAFI
DALAM ANALISIS
JENAYAH SOSIAL

Arkib
HV
7936
C88
M697
2018

MOHD NORARSHAD NORDIN
TARMIJI MASRON

Pusat Khidmat Maklumat Akademik
UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

P. KHIDMAT MAKLUMAT AKADEMIK
UNIMAS

1000282095

Sistem Maklumat Geografi Dalam Analisis Jenayah Sosial

Sistem Maklumat Geografi Dalam Analisis Jenayah Sosial

**Mohd Norarshad Nordin
Tarmiji Masron**

**UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK
KOTA SAMARAHAN**

6282768

© Mohd Norarshad Nordin, Tarmiji Masron 2018

Hak cipta terpelihara. Setiap bahagian daripada terbitan ini tidak boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau dipindahkan kepada bentuk lain, sama ada dengan cara elektronik, mekanik, gambar, rakaman dan sebagainya tanpa izin bertulis daripada Penerbit Universiti Malaysia Sarawak.

Diterbitkan oleh

UNIMAS Publisher,
Universiti Malaysia Sarawak,
94300 Kota Samarahan,
Sarawak, Malaysia.

Dicetak di Malaysia oleh

PPKS Production Sdn. Bhd. (623666-M)
Jalan Canna, Off Jalan Wan Alwi,
93350 Tabuan Jaya,
Kuching, Sarawak, Malaysia

Perpustakaan Negara Malaysia

Data Pengkatalogan-dalam Penerbitan

Mohd. Norarshad Nordin

SISTEM MAKLUMAT GEOGRAFI DALAM ANALISIS JENAYAH SOSIAL/

Mohd Norarshad Nordin, Tarmiji Masron.

ISBN 978-967-2008-76-7

1. Crime analysis--Data processing.
2. Geographic information systems--Research.
3. Criminology--Geographic information systems.
4. Digital mapping.
5. Government publications--Malaysia.

I. Tarmiji Masron.

II. Judul.

364.0285

Arkuh

Arkuh
HV
7936
C88
m697
2018

Kandungan

Penghargaan	IX
Kata Pengantar	XI
Senarai Rajah	XV
Senarai Jadual	XVII
Senarai Singkatan	XVIII
Prakata	XIX

1 Pengenalan

Pengenalan	1
Statistik dalam Negara	6

2 Dadah dan Kategori

Pengenalan	13
Jenis dan Ciri-ciri Dadah	15
Opiat dan Opiat Sintetik	15
Stimulan	22
Ganja	29
Halusinogen	32
Depresen	34
Statistik Mengikut Negeri	37

3 Belia dan Penyalahgunaan Dadah

Pengenalan	43
Penyalahgunaan Dadah dalam Kalangan Belia	44
Faktor Penyalahgunaan Dadah	48
Rawatan dan Pemulihan	51

4 Intergrasi Sistem Maklumat Geografi dalam Analisis Penyelidikan Berkaitan Dadah

Pengenalan	63
GIS dalam Penyelidikan Berkaitan Dadah	65
Komponen GIS	76
Data	76
Perkakasan	80
Perisian	80
Organisasi atau Pengguna	81

5 Analisis Ruangan

Pengenalan	83
Analisis Ruangan dalam Penyalahgunaan Dadah	83
Kaedah Purata Kejiranan Terdekat atau Average Nearest Neighbor (ANN)	84
Getis Ord G_i^*	87
Analisis <i>Buffer</i> atau Zon Penampakan	90

6 Analisis Ruangan Penyalahgunaan Dadah

Pengenalan	93
Kadar Penyalahgunaan Dadah Mengikut Balai Polis	93
Corak Ruangan Kes Penyalahgunaan Dadah	98
Kawasan <i>Hot spot</i> Kes Penyalahgunaan Dadah	102
<i>Buffer Zone</i> Kes Penyalahgunaan Dadah dalam Kalangan Belia di Daerah Timur Laut	108
<i>Buffer Zone</i> Kes Penyalahgunaan dadah dengan Balai Polis	108
<i>Buffer</i> Kes Penyalahgunaan Dadah dengan Pusat Rawatan	120

7 Cabaran dan Prospek GIS dalam Kajian Sosial di Malaysia

Pengenalan	131
Cabaran GIS dalam Kajian Sosial	132
Prospek GIS dalam Kajian Sosial	135
Bibliografi	139
Indeks	151

PENGHARGAAN

Kami ingin merakamkan penghargaan dan ucapan terima kasih kepada Ibu Pejabat Polis Kontinjen Pulau Pinang, Ibu Pejabat Polis Daerah Timur Laut, Bahagian Jabatan Siasatan Narkotik (BSJN) dan Agensi Antidadah Kebangsaan (AADK) Pulau Pinang yang memberi kerjasama yang amat baik dalam penghasilan buku ini. Ucapan jutaan terima kasih juga kepada Agensi Antidadah Kebangsaan Malaysia (AADK), Universiti Sains Malaysia (USM) dan Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS) atas sumbangan dan sokongan dalam menghasilkan buku ini. Terima kasih juga kepada rakan-rakan seperjuangan terutamanya di Bahagian Geografi, Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan, Universiti Sains Malaysia (USM), *Centre for Spatially Integrated Digital Humanities* (CSIDH), Fakulti Sains Sosial, Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS) serta ahli keluarga yang turut sama menyokong serta memahami kesibukan yang dilalui sehinggalah buku ini siap dihasilkan.

KATA PENGHANTAR

Sistem maklumat geografi yang telah mula diperkenalkan sejak 1960an lagi, merupakan satu sistem maklumat yang direkabentuk khusus untuk berupaya mengendalikan, mengurus dan menganalisis data yang berasaskan geografi atau lokasi. Bidang kepolisan ataupun jenayah yang sememangnya banyak menggunakan data berasaskan lokasi seperti kejadian jenayah, menyediakan potensi yang begitu luas bagi aplikasi Sistem Maklumat Geografi (GIS). Sebagai teknologi dan sains yang menyediakan kemampuan untuk membangun, menyimpan, mengurus, menganalisis serta memodelkan maklumat berkaitan geografi, GIS menyediakan landasan kepada pihak berkuasa serta ahli akademik dalam mengaplikasi teknologi ini dalam kajian jenayah dalam pelbagai peringkat seperti operasi, taktik, pemetaan jenayah serta perancangan strategik. Buku ini antara rujukan asas yang boleh membantu dalam memahami peranan yang boleh dimainkan oleh GIS dalam pemetaan serta analisis kejadian jenayah. Berbagai kaedah analisis ruangan telah diketengahkan oleh penulis bagi memahami taburan dan corak kejadian jenayah. Penerbitan buku ini memang tepat pada masanya dan diharapkan dapat menyumbang kepada penggunaan GIS dalam bidang kepolisan dengan lebih meluas di negara ini.

Profesor Dr Ruslan Rainis (PhD City and Regional Planning)
Unit Forensik Ruangan, Bahagian Geografi
Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang

Pihak berkuasa seperti Polis Di Raja Malaysia (PDRM) melalui Jabatan Siasatan Jenayah Narkotik (JSJN) dan Agensi Anti Dadah Malaysia (AADK) telah melakukan pelbagai tindakan dalam membendung penagihan dadah dalam kalangan masyarakat. Agensi penguatkuasaan memerlukan kerjasama daripada masyarakat dari segi penyaluran maklumat dan pendidikan awal untuk memendung gejala penagihan dadah. Penggunaan aplikasi GIS boleh membantu pihak berkuasa dalam tugas penguatkuasaan dan pengawasan aktiviti penagihan dadah serta mengenalpasti hot spot penagihan dadah di sesuatu kawasan bagi membantu aktiviti risikan dan pencegahan. Buku ini sangat sesuai pada masa kini dalam membantu pihak berkuasa dan penyelidik khususnya untuk memahami peranan dan fungsi yang boleh dimainkan oleh GIS dalam membanteras jenayah khususnya jenayah sosial.

Mohd Sofian Redzuan (MSc GIS)

Bahagian Pendataan dan Analisis

Jabatan Pencegahan Jenayah dan Keselamatan Komuniti

Ibu Pejabat Polis Di Raja Malaysia, Bukit Aman, 50560 Kuala Lumpur.

Statistik penagihan dadah di Malaysia amat membimbangkan. Selain kes baru, penagihan dadah berulang menunjukkan peningkatan yang tinggi. Hal ini menunjukkan kaedah pencegahan dan program pembenterasan dadah kurang berkesan untuk membolehkan penagih untuk kekal bersih dari penyalahgunaan dadah. Menganalisis secara ruangan dilihat sebagai strategi berkesan dalam mengenal pasti kelompok penagihan dadah dan mencari strategi intervensi yang berkesan. Penggunaan GIS dan analisis ruangan merupakan suatu tata cara yang dapat mengambil kira data tentang penagihan dadah dan ciri tempat kelompok penagih tersebut mampu memberi kekuatan dalam usaha menangani masalah penagihan dadah. Oleh itu, buku “Sistem Maklumat Geografi dalam Analisis Jenayah Sosial” yang merupakan buku pertama di Malaysia mengfokus kepada isu dadah. Selain membincangkan secara terperinci jenayah dadah, buku ini memberikan pengenalan kepada bidang GIS serta memberikan contoh penggunaan GIS dalam menganalisis kes penagihan dadah. Oleh itu, ianya amat sesuai dijadikan rujukan oleh ahli akademik, pekerja sosial, pihak polis, pembuat dasar dan pegawai Agensi Dadah Kebangsaan serta pelajar.

*Profesor Dr Narimah Samat (PhD GIS)
Dekan, Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan,
Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang.*

Buku ini merupakan satu sumbangan yang sangat penting kepada bidang Geografi pada masa kini khususnya Integrasi GIS dalam kajian kriminologi. Secara ringkasnya buku ini membawa pembaca meneroka lebih lanjut mengenai integrasi GIS dalam penyelidikan penyalahgunaan dadah. Bahan bacaan bernilai tinggi ini sangat sesuai untuk dibaca dan dijadikan bahan rujukan oleh mereka yang berada di dalam bidang geografi dan jenayah khususnya jenayah sosial di Malaysia.

Profesor Madya. Rosmadi Fauzi (PhD GIS)
Timbalan Dekan Penyelidikan dan Pembangunan
Fakulti Sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.

Sama ada anda seorang pelajar ijazah pertama, ijazah tinggi, profesor sebuah universiti atau orang awam, anda akan dapati buku ini merupakan satu bacaan yang menarik dan membekalkan maklumat berguna berkaitan analisis jenayah sosial khususnya penyalahgunaan dadah menerusi aplikasi teknologi GIS. Dengan menjadikan Daerah Timur Laut Pulau Pinang sebagai kajian kes, penulis berjaya menunjukkan keupayaan yang terdapat pada teknologi GIS terutamanya analisis ruangan dalam menganalisis penyalahgunaan dadah dalam kalangan belia. Saya percaya kedua-dua penulis berkeyakinan bahawa pembaca akan memperoleh banyak manfaat dan mempunyai perspektif yang luas terhadap aplikasi teknologi GIS menerusi hasil kerja mereka.

Profesor Madya Dr Mohd Faris Dziauddin (PhD GIS)
Jabatan Geografi dan Alam Sekitar
Fakulti Sains Kemanususiaan, Universiti Pendidikan Sultan Idris,
Tanjung Malim, Perak.

SENARAI RAJAH

Rajah 1.1 :	Statistik Penagihan Dadah di Malaysia, 2005 - 2014	8
Rajah 4.1 :	Komponen-komponen Sistem Maklumat Geografi	65
Rajah 4.2 :	<i>Hot spot</i> Lokasi Tempat Tinggal dengan SUD	68
Rajah 4.3 :	Jarak Jenayah dengan Balai Polis di Bazar, Tehran	74
Rajah 4.4 :	Perubahan Taburan dan Temporal Penagih Pelbagai Jenis Dadah di Hong Kong, 1996 - 2005	75
Rajah 5.1 :	Corak Ruangan ANN	84
Rajah 5.2 :	Analisis <i>Hot spot</i> Getis Ord Gi*	88
Rajah 5.3 :	Strategi Mengaregatkan Data	89
Rajah 5.4 :	<i>Contoh Buffer</i>	91
Rajah 6.1 :	Jumlah Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai Polis di Daerah Timur Laut, 2013-2014	95
Rajah 6.2 :	Taburan Penyalahgunaan Dadah Belia di Daerah Timur Laut, 2013-2014	99
Rajah 6.3 :	Hasil ANN bagi Kes Penyalahgunaan Dadah Belia, 2013	100
Rajah 6.4 :	Hasil ANN bagi Kes Penyalahgunaan Dadah Belia, 2014	102
Rajah 6.5 :	Kawasan <i>Hot spot</i> bagi Kes Penyalahgunaan Dadah Belia di Daerah Timur Laut, 2013	104
Rajah 6.6 :	Kawasan <i>Hot spot</i> bagi Kes Penyalahgunaan Dadah Belia di Daerah Timur Laut, 2014	107
Rajah 6.7 :	<i>Buffer</i> Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai, 2013 (A: Ayer Itam, B: Bandar Baharu, C: Batu Feringghi, D: Central)	111
Rajah 6.8 :	<i>Buffer</i> Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai, 2013 (A: Dato Keramat, B: Jelutong, C: Jalan Patani, D: Kampung Baharu)	112
Rajah 6.9 :	<i>Buffer</i> Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai, 2013 (A: Lebu Pantai, B: Pulau Tikus, C: Sungai Nibong, D: TDPI)	113

Rajah 6.10 :	<i>Buffer Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai, 2013</i>	114
	(A: Tanjung Tokong, B: Keseluruhan Balai)	
Rajah 6.11 :	<i>Buffer Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai, 2014</i>	117
	(A: Ayer Itam, B: Bandar Baharu, C: Batu Feringghi, D: Central)	
Rajah 6.12 :	<i>Buffer Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai, 2014</i>	118
	(A: Dato Keramat, B: Jelutong, C: Jalan Patani, D: Kampung Baharu)	
Rajah 6.13 :	<i>Buffer Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai, 2014</i>	119
	(A: Lebuh Pantai, B: Pulau Tikus, C: Sungai Nibong, D: TDPI)	
Rajah 6.14 :	<i>Buffer Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai, 2014</i>	120
	(A: Tanjung Tokong, B: Keseluruhan Balai)	
Rajah 6.15 :	<i>Buffer Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Pusat Rawatan, 2013</i>	122
	(A: Hospital Pulau Pinang, B: Klinik Kesihatan Jalan Macalister, C: Klinik Kesihatan Jalan Perak, D: Klinik Kesihatan Jalan Sungai Dua)	
Rajah 6.16 :	<i>Buffer Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Pusat Rawatan, 2013</i>	124
Rajah 6.17 :	<i>Buffer Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Pusat Rawatan, 2014</i>	127
	(A: Hospital Pulau Pinang, B: Klinik Kesihatan Jalan Macalister, C: Klinik Kesihatan Jalan Perak, D: Klinik Kesihatan Jalan Sungai Dua)	
Rajah 6.18 :	<i>Buffer Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Pusat Rawatan, 2014</i>	128

SENARAI JADUAL

Jadual 1.1 :	Jumlah Penyalahgunaan Dadah Mengikut Jenis di Malaysia, 2005-2014	10
Jadual 2.1 :	Jumlah Kes Penagihan Mengikut Negeri di Malaysia, 2009-2014	38
Jadual 2.2 :	Jumlah Kes Penagihan Mengikut Kategori di Pulau Pinang, 2009-2014	39
Jadual 3.1 :	Jumlah Belia di Malaysia Mengikut Kategori Umur, 2005-2010	46
Jadual 3.2 :	Jumlah Penagihan dalam Kalangan Belia Mengikut Umur Ketika Dikesan di Malaysia, 2010-2014	47
Jadual 3.3 :	Penagih Mengikut Umur Ketika Dikesan di Daerah Timur Laut, Pulau Pinang, 2012-2014	48
Jadual 3.4 :	Sebab Pengambilan Dadah di Malaysia, 2010-2014	51
Jadual 3.5 :	Nilai Keberkesanan Rawatan dan Pemulihan Penagihan Dadah	53
Jadual 3.6 :	Bilangan Penagih Mengikut Jenis Program Rawatan dan Pemulihan, 2010-2014	58
Jadual 3.7 :	Jumlah Pejabat-Pejabat Berkaitan ADDK di Malaysia dan Pulau Pinang	59
Jadual 4.1 :	Dapatan Kajian Kes Penagih Heroin di Houston	70
Jadual 5.1 :	Formula Statistik Berkaitan ANN	87
Jadual 5.2 :	Formula Statistik Analisis Getis Ord Gi*	90
Jadual 6.1 :	Taburan Penyalahgunaan Dadah bagi Golongan Belia Mengikut Umur dan Bangsa Tahun 2013	96
Jadual 6.2 :	Taburan Penyalahgunaan Dadah bagi Golongan Belia Mengikut Umur dan Bangsa Tahun 2014	98
Jadual 6.3 :	Hasil ANN bagi Kes Penyalahgunaan Dadah Belia, 2013	101
Jadual 6.4 :	Hasil ANN bagi Kes Penyalahgunaan Dadah Belia, 2014	102
Jadual 6.5 :	<i>Hot spot</i> Mengikut Sempadan Sektor dan Balai Polis bagi Penyalahgunaan Dadah Belia di Daerah Timur Laut, 2013-2014	105
Jadual 6.6 :	<i>Buffer</i> Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai Tahun 2013	108

Jadual 6.7 :	<i>Buffer</i> Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai Tahun 2014	115
Jadual 6.8 :	<i>Buffer</i> Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Pusat Rawatan di Daerah Timur Laut Pulau Pinang Tahun 2013.	121
Jadual 6.9 :	<i>Buffer</i> Kes Penyalahgunaan Dadah Belia Mengikut Balai Tahun 2014	125

SENARAI SINGKATAN

AADK	Agensi Antidadah Kebangsaan
ANN	<i>Average Nearest Neighbor</i> (Purata Kejiranan Terdekat)
CCH	<i>Caring Community House</i> (Rumah Masyarakat Penyayang)
CCRC	<i>Cure & Care Rehabilitation Centre</i> (Pusat Pemulihan dan Penjagaan)
CCSC	<i>Cure & Care Service Centre</i> (Program Rawatan Pemulihan Dalam Komuniti)
CCVC	<i>Cure & Care Vocational Centre</i> (Pusat Vokasional Pemulihan dan Rawatan)
GIS	<i>Geographic Information Sistem</i> (Sistem Maklumat Geografi)
IPD	Ibu Pejabat Daerah
IPKPP	Ibu Pejabat Kontijen Pulau Pinang
JAKIM	Jabatan Kemajuan Islam Malaysia
JUPEM	Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia
PBB	Pertubuhan Bangsa- Bangsa Bersatu
PBT	Pihak Berkuasa Tempatan
PDRM	Polis Diraja Malaysia
TDPI	Taman Desa Permai Indah

PRAKATA

Penyalahgunaan dadah bukan isu yang baharu di Malaysia dan merupakan perkara yang sangat membimbangkan. Dadah telah diistiharkan sebagai musuh no.1 pada tahun 1983 oleh Tun Dr. Mahathir. Masalah penyalahgunaan dadah terutamanya dalam kalangan belia begitu meruncing kerana belia merupakan aset negara pada masa hadapan. Dorongan untuk menerbitkan buku ilmiah ini adalah bagi memberi gambaran sebenar tentang isu penyalahgunaan dadah terutamanya dalam kalangan belia.

Buku ini mengandungi tujuh bab, bab pertama adalah berkaitan dengan pengenalan tentang dadah serta kategori-kategori dadah yang digunakan oleh penagih-penagih di Malaysia. Selain itu, bab ini juga membincangkan tentang asal-usul kemasukan dadah di Tanah Melayu serta statistik penyalahgunaan dadah negeri-negeri Malaysia pada masa kini. Bab kedua pula membincangkan mengenai dadah dan kategori-kategori dadah yang biasa digunakan di Malaysia. Setiap jenis dan ciri-ciri dadah dibincangkan dalam bab ini untuk memberi gambaran yang lebih jelas mengenai dadah.

Bab tiga membincangkan tentang penyalahgunaan dadah dalam kalangan belia di Malaysia serta faktor yang menyebabkan penglibatan penyalahgunaan dadah dalam kalangan belia. Selain itu juga, pusat rawatan dan pemulihan dadah juga dibincangkan bab ini untuk memberi pengetahuan kepada orang ramai tentang usaha kerajaan dalam membantu golongan-golongan penagih ini kembali ke haluan yang betul dan sekaligus mengurangkan jumlah penagih pada masa hadapan.

Bab empat pula membincangkan tentang intergrasi Sistem Maklumat Geografi dalam penyalahgunaan dadah dalam

kalangan belia. Bab ini membincangkan pengenalan dan fungsi mengenai GIS serta penggunaan GIS dalam isu- isu yang berkaitan penyalahgunaan dadah.

Bab lima dan enam membincangkan tentang fungsi GIS dalam penyelidikan penyalahgunaan dadah dalam kalangan belia di kawasan kajian iaitu di Daerah Timur Laut Pulau Pinang. Kaedah- kaedah analisis yang digunapakai dalam menyelesaikan persoalan-persoalan berkaitan penyalahgunaan dadah dalam kalangan belia juga dibincangkan dan hasil-hasil keputusan analisis dibincangkan bersama dalam bab ini. Bab akhir buku ini pula membincangkan cabaran dan potensi penggunaan GIS di Malaysia.

Buku ini sesuai dijadikan bahan rujukan khususnya di peringkat universiti terutamanya dalam bidang Geografi, GIS, jenayah serta masalah sosial berkaitan dadah. Ia juga boleh dijadikan bahan rujukan pihak profesional dan pengguna GIS.

1

PENGENALAN

Penyalahgunaan dadah merupakan isu sosial yang dihadapi oleh kebanyakan negara di dunia ini. Ia merupakan satu ancaman kepada individu, institusi kekeluargaan, masyarakat dan juga negara. Fenomena penyalahgunaan dadah tidak pernah mengenal mangsa di mana ia boleh berlaku kepada golongan dewasa, warga emas, remaja dan juga kanak-kanak (Mohd Reduan Aslie, 1990). Penggunaan dadah dipercayai bermula dengan penggunaan candu yang direkodkan bermula pada 4000 sebelum Masihi (S.M) melalui kepingan batu berukir Sumeria dari Tamadun Mesopotamia. Manakala rekod oleh masyarakat Mesir bertarikh 1500 S.M menyatakan kekhuatiran mereka akan kesan-kesan candu yang mengkhayalkan (Rohany *et al.*, 2008). Candu digunakan secara meluas dalam bidang perubatan antaranya sebagai bahan pelali dan ubat-ubatan. Namun pada masa yang sama, ia juga telah disalahgunakan untuk tujuan keseronokan. Menurut Abdul Halim *et al.* (2009), penggunaan dadah telah dikaitkan dengan alam fantasi oleh masyarakat dahulu kala yang mana ia dianggap sebagai pembalut kepada penderitaan dan sumber kepada keseronokan (Abdul Halim *et al.*, 2009).

Di Malaysia khususnya, isu penyalahgunaan dadah mempunyai sejarah yang sangat rapat dengan pembangunan awal ekonomi negara ini. Perlombongan bijih timah, perladangan getah dan lada hitam yang mula diusahakan pada awal abad ke-19 memerlukan tenaga kerja asing dari Negara China dan India. Sebilangan besar buruh dari China yang dibawa masuk untuk bekerja di lombong serta ladang ketika itu telah membawa bersama tabiat menghisap candu sama ada untuk tujuan keseronokan ataupun perubatan. Manakala pekerja asing dari India Selatan pula memperkenalkan ganja ke dalam negara ini. Masyarakat Melayu kemudiannya menggunakan dadah berkenaan bagi tujuan perubatan seperti untuk mengubat lelah serta sebagai perangsang untuk mereka meneruskan kerja-kerja berat terutama bagi golongan nelayan dan petani (Pasukan Petugas Anti Dadah, 1992).

Menurut Pasukan Anti Dadah Malaysia (1989), pada penghujung abad ke-19, dadah jenis candu dan ganja telah menjadi isu yang sangat serius di Tanah Melayu sehingga mendorong kerajaan penjajah melakukan pengawalan terhadap penjualan dan pengedarannya. Pada tahun 1910, kerajaan penjajah telah mengambil alih urusan pengimportan dan penjualan candu melalui kedai-kedai candu milikan mereka (Pasukan Petugas Anti Dadah, 1992). Keadaan ini secara langsung membenarkan aktiviti penjualan dan penghisapan candu berjalan namun mereka yang menggunakan bahan berkenaan telah dikenakan cukai (Abdul Ghafar, Dadah dan pencegahannya di Malaysia, 1989).

Walau bagaimanapun, isu penagihan candu dilihat telah menular ke serata dunia sehingga memaksa Konvensyen Geneva Mengenai Candu memutuskan penjualan candu hanya dibenarkan kepada penghisap candu yang berdaftar sahaja. Namun pada tahun 1934, Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu

telah menetapkan bahawa penjualan candu hanya boleh dilakukan kepada pengamal perubatan yang diperakui sahaja. Selepas Perang Dunia Kedua, sekitar tahun 1945 penjualan dan penghisapan candu telah diharamkan sama sekali (Abdul Hamid, 1988).

Walaupun penjualan dan penghisapan candu telah diharamkan, namun penularan aktiviti ini di Tanah Melayu masih gagal dibendung sehingga membawa kepada pembentukan Akta Dadah Berbahaya 1952. Mengikut akta ini, memiliki dan menghisap candu adalah satu kesalahan dan Hakim Mahkamah Candu berkuasa untuk menjatuhkan hukuman kepada sesiapa yang telah disabitkan kesalahan (Abdul Hamid, 1988).

Senario penyalahgunaan candu dikatakan semakin meruncing pada penghujung tahun 1960-an, apabila penagihan dalam kalangan belia mula direkodkan dan ia seiring dengan kemunculan pelbagai jenis dadah di pasaran antaranya *morfina*, heroin dan sebagainya yang memberikan kesan yang lebih buruk. Sejalan dengan arus globalisasi dan peningkatan penduduk global, isu penyeludupan, pengedaran dan penagihan dadah telah dilihat sebagai satu bentuk ancaman keselamatan kepada sesebuah negara dan Malaysia adalah antara negara pertama yang mengisytiharkan perkara berkenaan (Zarina *et al.*, 2015).

Sejalan dengan itu, pada tahun 1983 kerajaan Malaysia telah mengisytiharkan dadah sebagai musuh utama negara. Tekad kerajaan pada masa itu adalah memastikan Malaysia dan masyarakatnya bebas daripada ancaman penyalahgunaan dadah. Mantan Perdana Menteri Malaysia iaitu Y.A.B Tun Dr Mahadir Mohamad kemudiannya telah melancarkan Kempen Anti Dadah pada 19 Februari 1983. Setelah itu, Jawatankuasa Antidadah Kebangsaan telah ditubuhkan dan diletak dibawah seliaan Majlis Keselamatan Negara. Kerajaan juga telah meluluskan

penubuhan Agensi Dadah Kebangsaan yang akan bertindak sebagai urus setia kepada Majlis Dadah Kebangsaan dengan bertanggungjawab kepada semua tindakan antidadah (Abdul Halim *et al.*, 2009).

Di Malaysia, undang-undang berkaitan dadah dilihat agak holistik dengan meliputi aspek-aspek pencegahan hinggalah proses rawatan dan pemulihan. Di dalam proses pengaplikasiannya, sebarang kelemahan peruntukan undang-undang berkenaan akan diberi perhatian yang serius dan proses penambahbaikan yang berterusan serta beberapa pindaan telah dilakukan bagi menjamin keberkesanan undang-undang berkenaan. Terdapat lima undang-undang utama yang berkaitan dengan dadah iaitu Akta Dadah Berbahaya 1952, Akta Dadah Berbahaya (Perlucutan Harta) 1998, Akta Penagihan Dadah (Rawatan dan Pemulihan) 1983 (Pindaan 1998), Akta Dadah Berbahaya (Langkah-Langkah Pencegahan Khas), 1985 & Kaedah-Kaedah 1987 dan Akta Racun 1952. Penalti berat yang dikenakan ke atas pesalah yang terlibat secara langsung membuktikan kesungguhan kerajaan Malaysia dalam membanteras wabak dadah dalam kalangan masyarakatnya (Abdul Halim *et al.*, 2009).

Akta Dadah Berbahaya (Langkah-langkah Pencegahan Khas) 1985 membuat peruntukan mengenai tahanan pencegahan orang-orang yang mempunyai kaitan dengan sebarang aktiviti yang berhubung dengan atau yang membuat pengedaran dadah berbahaya. Akta Dadah Berbahaya (Perlucutan Harta) 1988 pula merupakan suatu akta yang digubal bagi membuat peruntukan-peruntukan mengenai kesalahan-kesalahan yang berkaitan dengan harta dan mengenai penyitaan serta perlucutan harta yang berkaitan dengan aktiviti yang ada hubungan dengan kesalahan-kesalahan di bawah Akta Dadah Berbahaya 1952. Sementara itu, Akta Racun 1952 pula adalah bertujuan untuk

mengawal pengimportan, pemilikan, pengeluaran, penjualan dan penggunaan racun. Istilah racun merujuk kepada bahan-bahan yang dinamakan dan disenaraikan dalam senarai racun dan termasuk apa-apa campuran, penyediaan, solusi atau yang asli di mana ia mengandungi bahan-bahan tersebut, apa-apa penyediaan atau bahan-bahan yang terkandung di dalam Jadual Kedua Akta berkenaan (Mastura, 2016).

Menurut Naib Pengerusi Yayasan Pencegahan Jenayah Malaysia (MCPF), Tan Sri Lee Lam Thye kunci utama dalam memerangi dadah adalah melalui strategi pencegahan yang berkesan dan ia bukanlah tanggungjawab kerajaan sahaja sebaliknya seluruh masyarakat perlu memainkan peranan. Wabak penyalahgunaan dadah telah membelenggu Malaysia lebih tiga dekad namun ia masih menjadi isu utama kepada negara (MYNEWSHUB, 2015). Penubuhan Majlis Penyalahgunaan Dadah Malaysia (MASAC) yang mengumpulkan banyak pertubuhan bukan kerajaan (NGO) antidadah di bawah satu bumbung adalah antara inisiatif dalam membantu para penagih dadah untuk meninggalkan tabiat penagihan mereka. Secara umumnya, organisasi ini adalah bertujuan untuk memberikan khidmat masyarakat secara percuma dalam isu pencegahan penyalahgunaan dadah, rawatan dan pemulihan yang sebetulnya. MASAC yang mana ahli majlisnya adalah termasuk bekas penagih akan memastikan ahli mereka diberi latihan dan mendapat sijil sebelum mengendalikan pelbagai program. Peruntukan tahunan sebanyak RM2 juta kepada MASAC jelas menunjukkan kebimbangan dan komitmen kerajaan dalam menangani isu dadah di negara ini (Lee, 2016).

Dengan statistik semasa yang telah dikeluarkan sehingga tahun 2015, hasrat kerajaan untuk membebaskan Malaysia daripada wabak dadah sepenuhnya pada tahun 2015 tidak dapat direalisasikan. Situasi dadah di Malaysia pada hari ini dilihat